

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

La data: _____

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
privind executarea proiectului comun de cercetare 2018-2019 (Moldova-Italia)
din cadrul programului AȘM-CNCI pentru anii 2018-2019

proiectul: „**Mecanisme de protecție a drepturilor minime sociale și civile**
în Republica Moldova și Italia
contract (de finanțare/cu privire la finanțarea și executarea proiectului): **nr. 05/IT din 31.01.2019**

Conducătorul proiectului	Dr. hab. Victor Juc (numele, prenumele)	(semnătura)
Directorul organizației	Dr. hab. Victor Juc (numele, prenumele)	(semnătura)
Consiliul științific/senat	Dr. hab. Victor Juc (numele, prenumele)	(semnătura)

L.Ș.

CHIȘINĂU 2019

CUPRINS:

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului.
 2. Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului.
 3. Cele mai relevante realizări obținute în cadrul proiectului (până la 100 cuvinte).
 4. Participarea în programe și proiecte internaționale (ORIZONT 2020, COST...)
 5. Vizite ale cercetătorilor științifici din străinătate.
 6. Rezumatul raportului cu evidențierea rezultatului, impactului, implementărilor, recomandărilor.
 7. Concluzii.
 8. Publicații
- Anexa 1. Bugetul proiectului, lista executorilor, lista tinerilor cercetători, doctoranzilor

Conducătorul proiectului

Dr. hab. Victor Juc
(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului

Obiectivul general proiectului a constat în analiza cadrului legal și identificarea mecanismelor adecvate pentru a asigura un nivel minim de servicii publice cu privire la drepturile sociale și civile.

În anul 2018, în mod specific, obiectivele specifice ale proiectului au constat în:

- Analiza literaturii ținând de subiectul cercetărilor;
- Elaborarea metodologiei investigațiilor;
- Organizarea vizitelor de studiu și documentare a echipei de cercetare din Moldova în Italia, în octombrie și decembrie 2018;
- identificarea tangențelor de cercetare și participare la proiecte internaționale între ICJPS și Istituto di Studi sui Sistemi Regionali Federali e sulle Autonomie "Massimo Severo Giannini".

În anul 2019, obiectivele specifice ale proiectului au inclus:

- identificarea oportunităților și amenințărilor, punctelor comune și divergente, în vederea garantării drepturilor civile și sociale în Italia și Republica Moldova; identificarea bunelor practici, în domeniul vizat, din cele două țări;
- dezvoltarea unor modalități de control și protecție eficientă a drepturilor minime sociale și civile ale persoanei;
- sensibilizarea asupra importanței promovării și respectării drepturilor minime sociale și civile ale omului, ca și asupra educației în această materie;
- promovarea democrației, dezvoltării, justiției sociale, solidarității civice;
- elaborarea unui raport de sinteză, cu referire la situația actuală în domeniu și înaintarea propunerilor de îmbunătățire a cadrului de protecție a drepturilor minime sociale și civile în Republica Moldova și Italia.

2. Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului

În anul 2018, rezultatele proiectului au ținut de:

- elaborarea metodologiei investigațiilor și definirea indicatorilor fundamentali de protecție a drepturilor minime sociale și civile în Republica Moldova și Italia;
- definirea sarcinilor de lucru de cercetare pe echipe la Roma și în Chisinau, cu obiective fixate;
- fixarea datei prelabile a vizitei echipei italiene în Chișinău, pentru a face totalul primei părți constituente ale proiectului.

De asemenea, au avut loc primele mobilități ale echipei moldovenești la Roma (octombrie și decembrie, 2018)

În anul 2019, rezultatele proiectului au ținut de:

- Masă rotundă: studiu comparat, schimb de experiență și preluare de bune practici (Chișinău, noiembrie 2019);
- Analiza și confruntarea materialului acumulat;
- Preluare de bune practici și activități de pregătire a mesei rotunde la Roma;
- A doua etapă de mobilități ale echipei moldovenești la Roma (noiembrie și decembrie 2019).

Se poate constata, că scopurile propuse de proiectul *Mecanisme de protecție a drepturilor minime sociale și civile în Republica Moldova și Italia* au fost atinse.

Rezultatele investigațiilor se vor materializa în publicații comune și evenimente științifice, organizate atât în Moldova, cât și în Italia, cu ocazia prezentării lucrării finale în anul 2020.

Rezultatele obținute în calitate de elaborări științifico-teoretice și recomandări practice vor contribui la atragerea interesului factorilor de decizie; sporirea transparenței actului decizional, în vederea promovării și garantării drepturilor minime sociale și civile, precum și informarea societății civile și mediatizarea drepturilor minime sociale și civile, făcând referință la experiența Italiei.

De asemenea, va fi determinat gradul de garantare și asigurare a drepturilor civile și sociale în Republica Moldova, vor fi identificate oportunitățile de înlăturare a barierelor și extindere a posibilităților de asigurare a drepturilor civile și sociale, va fi demonstrat că prin implementarea drepturilor civile și sociale se creează premisele pentru modernizarea social economică.

Potențialul inovațional constă în oportunitatea valorificării științifice a următoarelor subiecte: drepturi civile și sociale; corelarea lor în contextul politicii sociale generale; racordarea la standardele europene, pe segmentul de politici sociale; diversificarea cadrului conceptual-teoretic al drepturilor sociale și civile ca norme; determinarea impactului democrației reprezentative și participative asupra capacității de funcționalitate a instituțiilor de resort; responsabilizării clasei

politice și angajării societății civile în procesele decizionale și de control; aprofundarea cooperării bilateral transfrontaliere ca mecanism de dezvoltare a politicilor sociale.

3. Cele mai relevante realizări obținute în cadrul proiectului

1. Ambele echipe de cercetare au analizat cadrul legal, contextul socio-economic și politic, statisticile, precum și rapoartele organizațiilor internaționale din domeniu cu privire la situația din țară.

2. Ambele echipe au acumulat materialul necesar pentru publicarea articolelor comune.

3. Experiența acumulată a permis unor participanți extinderea experienței pe domeniul COST, pentru participarea la acțiuni, cu tematică adiacentă: Victor Juc (CA18213, Rural NEET Youth Network: Modelling the risks underlying; Membru al Comitetului de management), Alexandru Roșca (CA1811, Who Cares in Europe?; Membru al Comitetului de management); Victoria Lisnic (CA16211, Reappraising Intellectual Debates on Civic Rights and Democracy in Europe; Membru al Comitetului de management).

4. Participarea în programe și proiecte internaționale (ORIZONT 2020, COST)

Începând cu anul 2019, reprezentanții proiectului din partea Republicii Moldova participă, în calitate de membri ai comitetului de conducere și participanți au grupurilor de lucru, la următoarele cinci proiecte

codul acțiunii	denumirea proiectului	participanți
CA16211:	Reappraising Intellectual Debates on Civic Rights and Democracy in Europe	Alexandru Roșca, Victoria Lisnic
CA17127	Building on scientific literacy in evolution towards scientifically responsible Europeans	Alexandru Roșca
CA18213	Rural NEET Youth Network: Modelling the risks underlying	Victor Juc
CA18119	Who Cares in Europe?	Alexandru Roșca
CA 18236	Multi-disciplinary innovation for social change	Victoria Lisnic

5. Vizite ale cercetătorilor științifici din străinătate

Vizita cercetătorilor de la Institutul pentru Studiul Regionalismului, Federalismului și Autogovernării "Massimo Severo Giannini" (ISSIFRA) din Roma, Italia, din 28 octombrie – 1 noiembrie 2019 a constituit prilejul pentru cuantificarea rezultatelor prealabile și de planificare a etapei finale a proiectului, care trebuie să rezulte în publicație comună și participare comună în proiectele Spațiului European al Cercetării. Astfel, părțile au convenit asupra volumului contribuției individuale (cca 15-20 pagini), termenului limită pentru varianta finală, tirajului planificat al broșurii, ce va conține rezultatele cercetării. În ce ține de componenta participării comune, colegii din Italia, la sugestia delegaților de la ICJPS, și-au creat conturi personale pentru acțiunile COST, în vederea accederii la acțiunile CA18119: Who Cares in Europe? (dedicat protecției sociale în Europa, cu tangențe directe la proiectul bilateral) și CA16211: Reappraising Intellectual Debates on Civic Rights and Democracy in Europe (iarăși, cu tangențe directe, concentrat pe drepturile civice).

Cea de-a doua vizită a echipei de cercetare din Italia este planificată pentru luna aprilie a anului 2020 (ultima mobilitate a proiectului).

6. Rezumatul raportului cu evidențierea rezultatului, impactului, implementărilor, recomandărilor

Ambele echipe de cercetare au reușit să atingă scopurile, propuse de proiect, printre care documentarea asupra tematicii de interes comun, elaborarea planului de activitate al echipelor de cercetare, analiza și confruntarea materialului acumulat, preluare de bune practici și activități de pregătire a evenimentelor științifice, pregătirea publicațiilor comune pe tematica proiectului. Cercetătorii au pregătit planuri individuale de cercetare pentru fiecare membru al echipei, care urmează să fie realizate până la întâlnirea finală din cadrul proiectului, ce urmează să aibă loc în Chișinău (primăvara 2020, ultima mobilitate a echipei de la Institutul pentru Studiul Regionalismului, Federalismului și Autogovernării "Massimo Severo Giannini" din Roma). Analiza comparativă, ce va reieși din efortul comun al echipelor de cercetare, va enumera provocările și bunele practici în domeniul vizat, va determina gradul de garantare și asigurare a drepturilor civile și sociale în Republica Moldova și Italia, va identifica oportunitățile de înlăturare a barierelor și extindere a posibilităților de asigurare a drepturilor civile și sociale, va demonstra că prin implementarea drepturilor civile și sociale se creează premisele pentru modernizarea social economică.

7. Concluzii

Această etapă a proiectului a fost una productivă, ambele echipe de cercetare reușind să atingă scopurile, propuse. Astfel, în cadrul vizitei echipe moldovenești a proiectului dintre 29.11.19 – 05.12.19 au avut loc ședințe importante, cu următoarele rezultate:

- vizita de cercetare la Biblioteca Națională Centrală din Roma, pentru a valorifica materialele ce țin de componenta comparativă a cercetării; mai ales raportul Protezione sociale al Institutul Național de Statistică al Italiei;
- o vizită de lucru la Institutul pentru Cercetări ale Populației și Politici Sociale al Consiliului Național pentru Cercetare din Italia, pentru clarificarea unor momente esențiale pentru contribuția partenerilor italieni și pentru valorificarea componentei comparative a partenerilor de la ICJPS (rapoarte naționale relevante, documente, accesibile în limba engleză, documente pe ESTAT);
- ședință a grupului comun de lucru, în cadrul căruia colegii de la ISSIFRA (Aida Giulia Arabia, Alessandro Gentilini, Antonino Iacoviello, Luca Giachi și Francesca Proia) și-au prezentat, în formatul PPT, drafturile prealabile ale cercetării;
- ședința de totalizare a rezultatelor prealabile și de planificare a etapei finale a proiectului, care trebuie să rezulte în publicație comună și participare comună în proiectele Spațiului European al Cercetării. Astfel, părțile au convenit asupra volumului contribuției individuale (cca 15-20 pagini), termenului limită pentru varianta finală, tirajului planificat al broșurii, ce va conține rezultatele cercetării.

Analiza comparativă, ce va reieși din efortul comun al echipelor de cercetare, va face bilanțul provocărilor și bunelor practici în domeniul vizat, va determina gradul de garantare și asigurare a drepturilor civile și sociale în Republica Moldova și Italia, va identifica oportunitățile de înlăturare a barierelor și extindere a posibilităților de asigurare a drepturilor civile și sociale, va demonstra că prin implementarea drepturilor civile și sociale se creează premisele pentru modernizarea social economică. Rezultatul global al acestui proiect de cercetare constă în oportunitatea valorificării științifice a subiectelor, precum: drepturi civile și sociale; corelarea lor în contextul politicii sociale generale; racordarea la standardele europene, pe segmentul de politici sociale; diversificarea cadrului conceptual-teoretic al drepturilor sociale și civile ca norme; determinarea impactului democrației reprezentative și participative asupra capacității de funcționalitate a instituțiilor de resort; responsabilizării clasei politice și angajării societății civile în procesele decizionale și de control; aprofundarea cooperării bilateral transfrontaliere ca mecanism de dezvoltare a politicilor sociale.

8. Publicații

1. JUC Victor. Tranziția de la sistemul cu partid unic la pluripartidism în Republica Moldova: oportunități și deficiențe. În: Republica Moldova în contextul necesităților de modernizare. Chișinău F.E.-P Tipografia Centrală 2018. p.35-54. 1.1.c.a. ISBN 978-9975-144-49-0.
2. JUC Victor, Beniuc Liliana. Acțiunea de politică externă a Uniunii Europene. Chișinău: F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2019. 300 p. 22,0 c.a. ISBN 978-9975-146-95-1.
3. JUC Victor. Reconceptualizarea locului statului național în contextual proceselor de globalizare. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice. 2019, nr.2. p.7-28. 1,2 c.a. ISSN 1857-2294.
4. ROȘCA A.N., ROȘCA A.S. Introducerea votului mixt în Republica Moldova din perspectiva marketingului politic. În: Modernizarea social-politică a Republicii Moldova în contextul extinderii procesului integraționist european / Red. șt. V. Juc. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2018 (ÎS FEP „Tipografia Centrală”), p. 154 - 176 (512 p.) ISBN 978-9975-3043-8-2.
5. ROȘCA A.S. Statul de drept. Cadrul teoretic și provocările ajustării practice. În: Valorificarea experienței României în contextul integrării europene a Republicii Moldova. Chișinău: ICJP, 2018, pp. 157-173. ISBN 978-9975-53-946-3.

Volumul total al finanțării (mii lei) (pe ani)

Anul	Planificat	Executat	Cofinanțare
2018	150	149,7	0
2019	150	149,6	0

Lista executorilor (funcția în cadrul proiectului, titlul științific, semnătura)

Nr d/o	Numele/Prenumele	Titlul științific	Funcția în cadrul proiectului	Semnătura
1.	Juc Victor	Dr. hab	director	
2.	Roșca Alexandru S.	Dr.	executant	
3.	Lisnic Victoria	Ma.	executant	
4.	Mîtcu Silvia	Dr.	executant	
5.	Lazarenco Tatiana	-	executant	

Conducătorul proiectului

Dr. hab. Victor Juc
(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)